

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 5. An, & quomodo Confessarius debeat sententiam pænitentis sequi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

Rectius ergo meo iudicio dicitur, Confessarium non teneri, hic & nunc illi aperire veritatem, sed posse dissimulare, & generali aut æquivoco aliquo responso interrogantem expedire, dicendo v. g. illum talia inutiliter querere, tales cogitationes & curas esse valde damnosas, deponendas &c. jubendo, ut sua sorte à DEO data vivat contentus &c. Ratio, quia tali pœnitenti veritas ejusque cognitio est sicut gladius homini, qui illo vel seipsum vel alios videtur esse occisurus, atqui nemo tenetur præbere huic gladium, etiam si alioquin habeat jus petendi illum, utpote suum; ergo nemo quoque tenetur illi aperire veritatem, adeo ipsi vel aliis damnosam. Atque ita etiam sentit Tan. tom. 4. Disp. 6. q. 9. n. 103. & Dicast. l. c. n. 540. ubi ipse bene advertit, alios Authores, qui contrarium docent, non loqui satis consequenter ad doctrinam sup. n. 128. cum seq. explicatam, & ab ipsis quoque traditam.

§. V.

An & quomodo Confessarius sequi debeat sententiam pœnitentis?

132. Quamvis autem Confessarius possit, & debeat prædicto modo instruere pœnitentem, si in rebus ad conscientiam pertinentibus errat, vel aliquid ignorat. At verò si pœnitens in hujusmodi rebus habeat pro se sententiam verè, & non tantum speculativè sed practicè probabilem, eamque velit sequi, nec ad amplectendam aliam probabiliorè & meliorem possit commodè induci, potest & debet Confessarius eum juxta illam, cæteris quoque requisitis positis, absolvere.

Laym. l. 1. tr. 1. cap. 5. n. 10. Bonac. tom. 1. Disp. 5. q. 7. p. 4. §. 2. n. 26. Palao de conscient. Disp. 2. p. 4. n. 2. Dian. p. 2. tr. 13. Ref. 11. Dicast. Disp. 10. à n. 556. & alii apud ipsos, aitque Lugo de pœnit. Disp. 22. n. 39. quòd hæc jam sit communis & vera sententia. Ratio est clara, quia pœnitens per hoc, quòd adhareat sententia verè & practicè probabili, nullum ponit obicem absolutioni, cum id sit licitum; ergo si aliud nihil desit, potest absolvi tanquam ritè dispositus. Quando- cunque autem pœnitens est ritè dispositus, tunc Confessarius, postquam confessionem ipsius & peccata audivit, etiam debet illum absolvere; & quidem sub mortali. Partim quia alioquin gravem injuriam inferret pœnitenti, vel onerando illum ad eadem peccata, si mortalia nunquam adhuc legitimè expiata tunc confessus fuit, iterum confitenda; vel si tantum fuerunt venialia, privando saltem illum contra suum jus Sacramento. Partim quia etiam irreverentiam non levem irrogat Sacramento, si illud post legitimam inchoationem relinquat imperfectum, cum commodè posset, & deberet perficere, ut dictum sup. n. 87. & 107. Unde non satis apparet, quâ ratione aliqui apud citr. excusent Confessarium à mortali, si confessio fuerit tantum brevis; vel tantum de venialibus; vel saltem brevis, & de solis venialibus simul.

Verè autem probabilis sententia est, ut hic obiter repetam, quam constat, quòd teneant probatæ autoritatis viri, plures vel pauciores, & quandoque etiam unus, sup. l. 1. p. 5. n. 100. atque adeo interdum quoque ipse tantum pœnitens

nitens, v. g. in casu circa materiam suæ professionis Confessario non latè notam; etiamsi Confessarius sive jam solus, sive cum aliis putet multò probabilius, vel etiam sciat evidenter, sententiam illam esse falsam.

Practicè verò probabilis est, quæ aliquid spectatis omnibus circumstantiis, in quibus fit, dicit licitè fieri. *cit. p. 5. n. 109.* Unde jam speculativè tantùm probabilis est, quæ de re aliqua tantùm secundùm se & seclusis particularibus circumstantiis (v. g. scandali, periculi, præcepti, voti, pacti &c.) spectata dicit licitè fieri posse. In quo sensu patet, ex eo, quòd aliquid sit speculativè probabile, non posse semper rectè inferri, quòd etiam sit practicè probabile.

133. Debet porrò sententiam penitentis verè, & practicè probabilem sequi Confessarius I. non tantùm ille, qui ex officio obligatus est ad audiendum confitentem, ut proprius Parochus; sed etiam quivis alius; cum hoc tamen discrimine, quòd Parochus debeat penitentem juxta ipsius probabilem sententiam absolvere toties, quoties confiteretur; alius autem in secunda confessione non tenetur absolvere, si in prima monuit, se deinceps ejus sententiam non securum.

II. Etiam tunc, cum Confessarius sententiam penitentis, quæ est verè & practicè probabilis, judicat propter aliquam rationem sibi occurrentem; vel ob nullitatem illius, in qua fundatur, esse prorsus falsam, erroneam, &c. Nam hoc contrarium Confessarii Judicium si non sit certum & evidens, sed tantùm probabilius, licet duplo, triplo &c. quàm penitentis; nihilominus tamen, sicut

quilibet alius, ita & Confessarius potest relicta sua probabiliore sententia sequi alienam minus probabilem, ut dictum *sup. cit. p. 5. n. 112.* & juxta eam ipse agere, ac penitenti permittere, ut juxta eam agat; ergo si potest, tunc (ut paulò antè probavimus) hic post auditam confessionem etiam debet sequi; & quidem non tantùm in quibusvis aliis, sed etiam in iis rebus, quæ ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ spectant, quando enim verè probabile est, penitentem debitè se examinasse, debitè dolere, Confessarium debitam habere Jurisdictionem &c. tunc Confessarius, etsi multò probabilius judicet, hæc deesse, tamen potest, & consequenter etiam post auditam confessionem debet illum, maximè cum petit, absolvere.

Quodsi Confessarii judicium sit certum & evidens de aliqua re; opposita tamen penitentis opinio adhuc verè, & practicè probabilis (uti sæpe fieri potest; cum tunc, quando uni vel pluribus evidenter nota est v. g. paupertas alicujus Mercatoris, possint alii adhuc probabiliter judicare, eum esse divitem juxta dicta *suprà cit. p. 5. n. 106.* & *Lug. cit. Diss. 22. n. 46.*) Confessarius verò non possit suam certitudinem, & evidentiam sufficienter penitenti ostendere; tunc itidem potest & debet illum probabilitati suæ adhaerentem, utpote ritè dispositum absolvere, *cit. p. 5. n. 116. & seq.* sed in aliis tantùm, & non in iis, quæ ad essentiam Sacramenti spectant. Ratio disparitatis est, quia Confessarius absolvendo conficit Sacramentum, ergo si absolvit, cum ipse certò & evidenter scit, non adefse omnia essentialia, tunc scienter conficit invalidè, &

peccat. At verò quando adsunt omnia essentialia, tunc absolvit validè; & quoad ea, quæ pœnitens probabiliter censet sibi esse licita, ipse vel nihil agit, sed tantùm permittit; vel certè, cùm tantùm in relicta ei cooperetur, nihil peccat.

§. VI.

Differentia Confessarii à Judice, Medico, & Superiore.

134. Neque obstat, quòd Confessarius sit Judex & Medicus pœnitentis, ejusque superior; Judex autem & Medicus teneatur procedere juxta probabiliorè; & superior non subditi, sed subditi superioris debeat sententiam sequi. Nam quidquid Laym. l.c. dicat quoad Superiorem, & Dicastillo contra Lugonem moveat quoad Judicem, disparitas quoad hæc officia in foro interno & externo consistit in hoc, quòd sicut Sacramentum Pœnitentiæ est à Christo institutum in bonum & commodum solius pœnitentis; ita etiam Confessarius debeat suum in foro interno officium Judicis, Medici, & Superioris exercere in ejus solius bonum & commodum; ergo non potest illum aliter judicare, curare, aut gubernare, quàm juxta sententiam ab ipso in proprium commodum electam, quamdiu ea est verè, & practicè probabilis, Hinc etiam Medicus, cùm solius infirmi bonum spectare debeat, teneatur ideo tantùm medicinam probabiliorè adhibere, quia videtur infirmo esse commodior; & si iste mallet minùs probabilem, tanquam sibi magis gratam, posset & deberet Medicus istam, & non illam præbere. Sic quoque Judex, quia in

causa criminali debet quoad sententiam favere reo, potest & debet eum absolvere saltem ab instantia, quamdiu verè probabile est, eum esse innocentem. In causis autem civilibus, quia Judex debet tam ad unius ex colligantibus, quàm ad alterius bonum, & jus attendere; ideo potest & debet judicare secundùm probabiliorè pro uno contra alterum cum damno alterius; & quia Superior in sua gubernatione præcipuè bonum communi spectare debet, idque etiam subditi tenentur privato suo commodo præponere; ideo ille non istorum, sed isti debent illius sententiam non tantùm probabiliorè, sed etiam minùs probabilem sequi, atque juxta illam obedire.

ARTICULUS III.

De Obligatione Confessarii pœnitentem sanandæ.

135. Sicut lavari citò possumus, ad sanandum autem curatione multa opus habemus, teste S. Bern. *serm. de Cena Domini.* ita facile est, pœnitentem à peccatis absolvere, sed eundem ab animi morbis, qui peccatorum causæ, radices, & fontes sunt, perfanare, hoc opus & labor est; omnino tamen à quovis Confessario cum summa cura suscipiendus. Alioquin enim absolvendo lavabit quidem pœnitentem, sed quasi laterem crudum; quem quanto magis laverit, tanto magis lutum facit. *can. Ille. 9. Dist. 3. de pœnit.* Lavatur nempe, sed non mundatur, qui (in Confessione) plangit, quæ gessit; non multò tamen post eadem, quæ fleverat, repetit. *can. Irrisor. II. ead.* vel certè inanimè mundatur, quem Confessarius non aliter